

Mokanda nwa Polo nwa ibale oka Bakoliti Maphoo ma etatele

Tata waakomaka Polo mokanda nwe nwa ntubo, masimo mabaka maute o Koliti, na nkanda yabaka kyisekane onte ya Polo na ingomba sa Koliti. Tebakulaka baa malaa, bato baayoko babaka batole Polo, na iika ziko na ndengye eya butwa yo toma. Polo atembekye na maphoo me. Yango mena obo pha obokye akule kyende o Koliti, Polo akomaka mokanda mumu nwa ibale pho ya ibuya bookaa onte ye na be.

Mokanda mumu moli na maphoo mama:

- 2 Bakoliti 1.1-11: Maphoo ma etatele
- 2 Bakoliti 1.12-7.16: Maphoo ma Polo na Ingomba sa Koliti
- 2 Bakoliti 8.1-9.15: Mabonza pho na bato ba. Nwaphongo baa Yelusaleme
- 2 Bakoliti 10.1-13.10: Polo kawo pho ya botoma phe
- 2 Bakoliti 13.11-13: Maloba ma Polo pho ya isokye mokanda nwe

Ibeya

¹ Eli nga Polo owa olo Nwaphongo pho ya iba toma ya Yesu Klisto na Timote nwebi na banga, toekomele mokanda mumu bee bato ba ingomba sa Koliti na baanosi baso baasu bali o nkyisi ya Akaye. ² Nwaphongo ango wa banga na Nkolo

wa banga Yesu Klisto baekyele bolaa, baephe na bose.

Nwaphongo kakuya banyokomō

³ Tokumbele Nwaphongo ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto. Nkolo iso kaokyele bato ngongo, kabakuya. ⁴ Mbala iso ikyinyokomō banga, kalokuya pho ya obokye na banga tokyende kuya nde bomō me bato banyokomō. ⁵ Nde bomō pho minyoko ma Klisto miili miikye mi banga, nde bomō Nwaphongo kalokuya na boikye pho banga toangana na Klisto. ⁶ Bo toli o nkaka eli pho ya obokye bēē okuyame ozwe ibikiyi; botokuyane, eli pho ya obokye bēē okuyame na ikanga motema o minyoko bo mizwe banga. ⁷ Toli na ianola obokye Nwaphongo kaelenza bokololenza yo, pho bēē kookye mpasi nde bookookye banga me. ⁸ Bēbi na banga, tozingye obokye oebe bowaoka banga mpasi o manyete ma Azi. Tooka mpasi na boikye walekaka na bokusi pha banga. Toloikaka umunya na obokye tomobika. ⁹ Phēē, toumunyaka o mandondo ma banga obokye tomowa. Nzuka Nwaphongo akyela babona pho banga salemela bokusi pha banga mampenza, kasi pho tolemele nde yo. Eli yo okoakole bato o iwa. ¹⁰ Eli yo owa lobikya o iwa me saa bōbō si unvakiyi waa banga, amba na lobikya na o mampasi masuu me; molemo nwa banga moli nde oka ye pho amokula lobikya na o mampasi masuu nde me. ¹¹ Na bēē, wa losunga na maḥondeli. Pho bo bato baikye babondele Nwaphongo pho ya banga,

bato baikye baamophe melesi me pho ya bolaa pha lokyela yo.

Polo takuli kyende imbanga sa Koliti

¹² Kyeka lowo lokyele mawala ma banga lango lolo; o mandondo ma banga toebe obokye mobesi njwa banga o mokyisi moli molaa konza oka bèe, tobe na bèe na imiuya na ná bosembo boute na Nwaphongo. To loika kambema na zebi sa bato kasi na ngolu ya Nwaphongo. ¹³ Pho o nkanda ya banga, toloo ekomele maphoo masuu, nde matangye bèe na ma sosolo bèe. Na anole obokye wa lososolo na bolaa, ¹⁴ pho olosososi bonte unwanwa eye, mokolo njwa moya Yesu Nkolo wa banga, wa mozwa ngambo, pho ya banga na banga tomozwa ngambo pho ya bèe. ¹⁵ Nabaka na ianola bomo yango mena nazingaka naino iya oka bèe pho naesungye mbala eya ibale, ¹⁶ emba bonauti oka bèe na mokyende o Makedoniya, bonamani o Makedoniya nambe kula ya butwa oka bèe, pho okyende nzika o Yuda. ¹⁷ Waakana nga obokye na mokyela babona, nakana bokanela? Na nyango ya nga ili nde nyango ya bomoto pho na wo «εε» na «phe» mi lowo lonolo? ¹⁸ O boo pha Nwaphongo oli na bosembo na wo na bèe ngakye, ya wo nga na bèe teyaikaka ba «εε» na «phe» mi lowo lonolo. ¹⁹ Pho Yesu Klisto, Nwana wa Nwaphongo, yo mampenza owaeteya banga, inga na Sila na Timote, yo taika wo «εε» na «phe». Mi lowo lango lonolo, aba kawo nde «εε». ²⁰ Pho eli «εε» yo okolophe ianola obokye maphoo maso malolakyela Nwaphongo

mali ma phεε. Emba o nzela ye towo obokye: «Amε» pho ya ikumbela Nwaphongo ²¹ Eli yo Nwaphongo yo mampenza okolokuya na banga na bεε o nzela ya Yesu Klisto. Eli nde yo owa loolo. ²² Alokyela elembetele ekyeteya obokye toli bato bε, amba na tonza mandondo ma banga na Bolobo, okoteya obokye alophe mbolo nsuu yaawoko yo. ²³ O boo pha Nwaphongo nakati seleka na bomoo pha nga, bo nakate na wee; yabaka pho nga saaya iyaekyela bofe, yango mena siika yaa o Koliti. ²⁴ Teli obokye toyaetomisa isengyesi bεε ianola, pho wa unva anola Yesu Klisto na bokusi. Kasi tozingye ikyela etoma elele yonoyo na bεε pho ofe na nkyisa.

2

¹ Yango mena nakani obokye esikule yaa oka bεε pho nde nakuli ebuya bato ba ngongo. ² Bo naebuye bato bangongo, ete wazwane moto owa moephe nkyisa pho bεε baso wamoba na ngongo. ³ Yango mena naekomesi mokanda bo waekomelaka nga o elele ya obokye na ya ekyeka, sizingaka obokye bonaesi oka bεε nayaezwa na ngongo ebe na bato bawa bakokakyi impe nkyisa. Nali na ianola obokye bo na be na nkyisa na bεε baso oli bato ba nkyisa. ⁴ Waa ekomela nga mokanda mamuna, na mokoma na ndondo bolosi nana mbembe o miyo. Sizingaka iyeyokya ngongo, kasi naekomela pho oebe ndengye ekyeezingye nga.

Polo alimbise moto omokyesi bofe

⁵ Bo moto monomō ampe mpasi o motema, taikyi ephē nde nga na nga, akuti ephē na bēē basō mē, kasi banga samba lōbō lolekyinya lowō mē. ⁶ Phō ya moto wa ndengye mena, bato baikye bakokyi imooya, yango mena, ⁷ inwanwa eye oengyesi imolimbisa na imokuya, bo phe ngongō yaa mophila na boikye. ⁸ Emba naebondi, omoteya polele obokye oli nde imozinga. ⁹ Ntina eya ekomelaka nga ya baka phō ya iemeka na ikyeka bokotosa phele. ¹⁰ Bo olimbise moto, nga naamolimbisa mē. Bo nga nalimbise moto mi lowō lookokyi nga imolimbisa, eli phō ya bēē, o miyo ma klisto. ¹¹ Phō banga sakosama na Molemba. Phō toloobungye maumunya mē.

Polo kawō na imbele sa lekinya yo o Troas

¹² Wakoma nga o Troas phō ya ikye teya Simo Elaa ya Yesu Klisto, omō naesi ya wene obokye Nkolo Yesu ambongyiselaka nzela phō ya iteya. ¹³ Kasi nabaka na boilakye phō sikaka zwa nwebi na banga Tito. Emba namba ya ika bato ba Troas, namba ya kyende o Makedoniya.

Tozwe elonga nde na Yesu Klisto

¹⁴ Tokumbele Nwaphongo okolokambe nkolo iso o elonga o nzela ya Yesu Klisto. Na nzela ya banga kaebinya Yesu Klisto mboka eso ndokolo solo ya malasi ekye nyangwe mboka eso. ¹⁵ Na bomō toli ndokolo malasi ma solo elaa mabonzele Klisto Nwaphongo, toli malasi mē phō ya bato baali o nzela ya lobiko na baamibungye itakye na Nwaphongo. ¹⁶ Phō ya bato bali o ibunga, solo mē eli ebe, kye bakambe

o iwaa. Pho ya bato baabikya Nwaphongo, solo me eli elaa, kye bakambe o bomo pha bobele na bobele. Emba okokyi ikyela etoma me nza? ¹⁷ Tololi ndokolo bato bayoko baungya Iloba sa Nwaphongo, kasi pho eli Nwaphongo owa lotoma, towo nde na bosembo o boo phe pho toangana na Yesu Klisto.

3

Bato ba etoma ya sangola eenyakune

¹ Wa mowo obokye banga tokuli tata imitata? Na toonisengyela ya bato baayoko ieteya nkanda na ieyonga yango pho ya iweninya obokye toli bakolo batoma. ² Mokanda nwa banga eli nde be, nwaakoma Klisto o mandondo ma banga, moebane moombe na tangama na bato baso. ³ Eli phele obokye bee oli mokanda nwaakoma Klisto o nzela ya banga. Taika mokoma na maa ma mokanda, amokoma na Bolobo pha Nwaphongo oli na bomoo. Taika mokoma o ikolo sa mabanga, amokoma o mandondo ma bato. ⁴ Towo babona pho Yesu Klisto aloteya obokye eli Nwaphongo owa lotoma. ⁵ Tolokokyi imitata obokye bokusi bokyele na banga etoma me boute na banga mampenza, bokusi me boute nde na Nwaphongo. ⁶ Eli yo moto okolophe makokyi ma iba bato ba etoma ya sangola eenyakune, teli na mobeko nwakoma be, kasi na Bolobo; pho mobeko nwa koma bee mobome kasi Bolobo kapho bomoo pha bobele na bobele. ⁷ Mobeko nwa komamaka o ikolo sa mabanga emba nkyemo ya Nwaphongo ya

weneḅkye imbele me. Boo pha Mose pha ngyengyekye na bokusi, ba Isalayele tebaikaka koka na ibokyeka, kasi ingyengye me tesaikaka na koka. Bo mobeko mokambe bato o iwaa ḅwa tokoloko na nkyemo. ⁸ Ka wa mokyela Bolobo etoma, ngyemo ya Nwaphongo yamba ba bo? ⁹ Bo mobeko mophe bato etumbu moli na nkyemo, ka nkyemo ya sangola eenyakune ekyebuya bato, bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo yamoba ndengye'ye! ¹⁰ Tokokyi na iwo obokye nkyemo yaangyengyekye kalakala tiikokane na ya lol eye, ikyilekye ya kalakala. ¹¹ Pho bo sangola eekasi ya imbele sikuwe yabaka na nkyemo, nkyemo yaamba ba bo pho ya sangola eenyakune eyamoikala bobele. ¹² Toli na ianola pho molemo ḅwa banga moli imapho mamana. ¹³ Banga tolokyeye ya Mose owazibaka boo phe na etobu pho bato ba Isalayele, bēe sawene obokye ingyengye me silemo. ¹⁴ Kasi bato ba Isalayele tebakuli ba na mayele; nono lol eye, watangye bēe babuku ba sangola eya kalakala, etobu eyaziba bēe o boo etaaba nde omo. Naino tebaemanye, pho kyemane nde o nzela ya Klisto. ¹⁵ Na lol eye, watangye bēe babuku ma Mose, etobu yonoyo kyezibe mayele ma be. ¹⁶ Eli nde na ibongola ndondo oka Nkolo, etobu me kyeembe mana. ¹⁷ Pho Nkolo ali Bolobo, emba elele eli Bolobo pha Nkolo, wamo wali bosomi. ¹⁸ Emba banga baso batebaakule ziba maḅoo, toweninya nkyemo ya Nkolo; yango mena tobongwa pho ya iulana na Nkolo tombe na mana o nkyemo inkyinkyi, tobutwe o nkyemo inene na nzela ya Nkolo oli, Bolobo.

4

*Ekpele ya motuya o motema nwa mambongo
makyela bée na yondo*

¹ Nwaphongo na ngongo ye, alophe etoma eye, yango mena toloophembe. ² Tole maphoo maso makyele bée miibombo. Tolookatele bato, toloobongole maphoo ma Nwaphongo. Kasi towo bosembo o boo pha Nwaphongo. Tozingye babona pho bato baso baebe obokye toli bato bawo phele. ³ Bo Simo Elaa ekyeteya banga, bato bayoko tebaesocolo, eli nde bato ba bungye. ⁴ Pho ya bée bato babungye, Molemba okokonza munse mumu kabunzinya malondo ma bée pho bée sa anola Simo Elaa. Tozingye bée bawene nwenya molole o ikolo sa bée. Nwenya me moolole moute na Simo Elaa ya nkyemo ya Yesu Klisto oli elala ya Nwaphongo. ⁵ Wa imole banga Simo Elaa, tolowo pho ya banga manpenza, towo pho ya Yesu Klisto obokye eli yo Nkolo wa bato baso. Ka pho ya banga, toli bato bée ba etoma pho ya Yesu. ⁶ Pho Nwaphongo wakyela yo mokyisi awo yokye; «nwenya molole onte ya enzombi!» Eli nde ona yo Nwaphongo owa lola o mandondo ma banga pho ya ilophe malondo mateya bato nkyemo ya Nwaphongo ikiyiwene o boo pha Klisto. ⁷ Toli bakoo ndokolo mambongo maakyela bée na yondo, kasi toli na ekpele yonyo eya motuya onte ya banga. Kyeteya obokye nwenya munene pho ya ikyela etoma ya Nwaphongo moute ne kasi na banga phe. ⁸ Bato baloyelele na bibasi mboka eso, kasi tebalobome. Balolukye na maphoo kasi toititale.

⁹ Ba lowiinya kasi te balozwe. Balounza kasi te balobome. ¹⁰ Mbala na mbala tonyanya iwa sa Yesu o nzoto ya banga pho bomoo phe bo wenene na o nzoto ya banga. ¹¹ Na boli banga na bomoo, toli mbala na mbala o ikama sa iwa pho ya Yesu, pho bomoo phe bowenene na o nzoto ya banga ikyi we. ¹² Yango mena iwa sili mi banga nkolo iso. Pho ya obokye bomoo bofe na bée. ¹³ Bakoma o buku pha Nwaphongo obokye, «Naanola Nwaphongo yango mena nawo.» Na banga toanole Nwaphongo me, yango mena towo. ¹⁴ Pho toebe obokye owaakola Nkolo Yesu, aaloakola na banga me molongo na Yesu, emba amokye na banga na bée o boo phe. ¹⁵ Toititale o maphoo maso pho ya bée, na bomoo ngolu ya Nwaphongo ekomele bato na boikye. Yango mena bato bamoba baikye pho ya imophe melesi na pho ya imokumbela.

Ianola si ambya bomoo

¹⁶ Yango mena toloophembe. Na bo nzoto ya banga kyiphembe na mo na mo, kasi o mandondo ma banga, Nwaphongo kalophe bokusi mokolo na mokolo. ¹⁷ Mampasi maokye banga injwanwa eye mali makyiky imamekyinya na nkyemo iinzikye, na ya bobele na bobele ikyi lobongyisa yo. ¹⁸ Pho maumunya ma banga te mali mi maphoo mawene be, kasi mali mi maphoo maate maawene be; pho maphoo maawene bée temaakoko kasi maatemawene bée mali pho ya bobole na bobele.

5

¹ Toebe obokye bo ingambi sa banga sa o se wawa sili nde molaku, — kyelukye iwɔ obokye nzoto ya banga — toli na ingambi sinene sakyelama na Nwaphongo, ingambi sa boɔɛɛ o ikolo sitesaika tongama na bato. ² Emba inwanwa eye tokyimele phɔ phowa ya banga eli ikye obokye to kye nyɔɔ o ingambi sa ikolo; ³ Phɔ ya obokye tobe na bitobu o nzoto kasi bolumbu phe. ⁴ Phɔ naino otaaba banga nkɔɔ iso o molaku mumu, tookye mpasi, tokyimele. Teli obokye tozingye imana o nzoto iye, kasi tozingye obokye tolate nzoto ya ikolo phɔ bomɔɔ bomine nzoto ikyi we. ⁵ Eli Nwaphongo yo mampenza owa lobɔngya phɔ ya yango, amba lophe na Bolɔɔ phe ndokolo ndanga ya mbolo yaalobɔngyisa yo. ⁶ Yango mena toli nde na ianola obokye na botaba banga o nzoto iye, toli o nze ya ingambi sa banga, itakye na ingambi sa Nkolo. ⁷ Phɔ totambule na ianola kasi na iwene na miyo phe. ⁸ Eli bomɔ, totondi na ianola emba tombe nde zinga imana o nzoto iye phɔ ya ikye zala phenephe na Nkolo. ⁹ Na bo totaba o nzoto iye, na bo tomani mi yango, phowa ya banga eli nde ya ikyela maphɔɔ maamosepelisa. ¹⁰ Phɔ banga basɔ toengyesi ikye samba o boo pha Yesu Klisto phɔ moto na moto azwe iphuti mi iso ya kyela yo o bomɔɔ phe, naa na bolaa naa na boɔe.

Klisto aya lobɔngye na Nwaphongo

¹¹ Boebi banga itosa Nkolo, tolukye isɔsolisa bato obokye maphɔɔ ma banga mali ma pheɛ. Nwaphongo kaloebe na bolaa nambe naanola

obokye o mandondo ma b̄εε konzebe m̄ε. ¹² Tolookule zinga imitata b̄anga mampenza oka b̄εε, kasi tozingye iyeph̄ε nzela ya iba na mawala ph̄o ya b̄anga, ph̄o oebe ibuyisela b̄ato b̄awa b̄amitate nde na maph̄o ma ibanda kasi na maali o ndondo phe. ¹³ Bo eli ph̄εε obokye b̄anga toyeya, eli ph̄o ya N̄waphongo, kasi bo tobee na maȳεε malaa, eli ph̄o ya b̄εε. ¹⁴ Ph̄o lozingo la Klisto lololekye, b̄anga baanole obokye moto m̄on̄om̄o awa ph̄o ya b̄ato b̄aso, emba eli obokye b̄ato b̄aso b̄awa n̄ε o miyo ma N̄waphongo. ¹⁵ Awa ph̄o ya b̄ato b̄aso obokye b̄ato b̄aso b̄ali na b̄om̄o b̄εε sakula bika ph̄o ya b̄εε mampenza, kasi ph̄o ya owaawa, owaakwa ph̄o ya b̄ε. ¹⁶ Yango mena tolookule kyeka moto na motindo n̄wa b̄omoto. Na bo phanza tokyekaka Klisto na motindo n̄wa b̄omoto, inwan̄wa eye tolookule mokyeka b̄om̄o. ¹⁷ Bo moto aanga na Klisto abuto moto oomunyakune. M̄obesi mookasi molem̄o, m̄obesi moonyakune mot̄ok̄osi. ¹⁸ Maph̄o maso mamana maute na N̄waphongo, owab̄ongya na b̄anga o nzela ya Klisto na owa lophe etoma ya ibuya b̄ato b̄aȳok̄o o mab̄ongye n̄ε. ¹⁹ Ph̄o o nzela ya Klisto, N̄waphongo ab̄ongyaka na b̄ato b̄aso sakyeka masumu ma b̄ε. Amba lophe etoma ya ikye imola mab̄ongye m̄ε. ²⁰ Toli batoma ba Klisto, eli ndokolo nde N̄waphongo yo mampenza kaebangye o nzela ya b̄anga; toeb̄ondi, na nkombo ya Klisto obokye, anola obokye ob̄ongye na N̄waphongo. ²¹ Yesu Klisto taika kyela isumu, kasi N̄waphongo amunyosa

o isumu sa banga, pho ya obokye, o nzela ye tobutwe bato ba bosembo o miyo me.

6

¹ Pho tokyele etoma elele yonoyo na Nwaphongo, to ebondela: Bèe saoto ngolu eya zwa bèe oka ye. ² Nwaphongo awo yokye: «Imbele sa wenenekye ngolu ya nga naeyokaka, mokolo nwa lobiko na ya esunga». Kyeka inwanwa eye imbele sa ianola ngolu ya Nwaphongo, kyeka mokolo nwa lobiko. ³ Toloozingye ikyela lowo lokokyi ikatela bato o nzela ya Nwaphongo pho toloozingye obokye bato bawole etoma ya banga na bofe. ⁴ Kasi mi mapho maso makyele banga, toteya obokye toli bato ba etoma ba Nwaphongo. Na bo towene mampasi ndengye na ndengye, na bo balonyokolo, toititale nde babona. ⁵ Balokutuba, balonyosa o boloko, batomisa bato obokye balokyele mobulu; tokyele etoma na bokusi, mbala eyoko toloikaka zwaka malondo ma ilala na ma izaa. ⁶ To miweninya bato ba etoma ba Nwaphongo na imikamba sa banga silaa, na boebakye pha banga, na ikanga mandondo, na ikyela bolaa, na nzela ya Bolobo, na izinga bato na ndondo yonoyo, ⁷ na iteya sa banga sa bosembo, na pho ya ngolu ya mwiya nwa Nwaphongo. Mobesi molaa nwa banga moli ndokolo binwanele ba banga pho ya ikyinda banguna na pho ya imibatela me. ⁸ Bato bana balokumole, baayoko balosemole, bana balokumisa, bayoko balotole, balowene ndokolo bato ba bole nzuka towo phele, ⁹ Balokyekye

ndokolo moto taaloebe, kasi bato baso baloebe. Baloumunya nkolo iso obokye tomowaa, kasi balowene obokye toli nde na bomoo. Balophe mampasi, toloowe. ¹⁰ Baloweninya ngongo kasi toli nkolo iso nde na nkyisa, toli babola kasi tobuya bato baikye bato ba ezwele o nzela ya Nwaphongo, towene ndokolo tololi na ekpele nzuka o bona bosembo toli na mbolo iso. ¹¹ Bèe bato ba Koliti, toewole polele, toewole ili o mandondo ma banga. ¹² Banga toloika le iyezinga, eli nde bèe bate balozingye. ¹³ Naewole ndokolo oli bana banga, nawo na bèe ngakye; Olowole ili o mandondo ma bèe, olozingye bokoezingye banga!

Saangana na bato bate baanole Yesu Klisto

¹⁴ Bèe saangana na bato bate baanole Yesu Klisto pho ya ikyela na bée etoma elele yonyo. Ndengye'ye moto molaa na moto mohe bakokyi ikyela etoma elele yonyo? Nwenya na enzombi bakokyi iangana? ¹⁵ Klisto na Zabulu bakokyi iyokana? Moto oko anole Klisto na oto-moanole, bakokyi iba na maumunya ndengye yonyo? ¹⁶ Bikyeko tebili na elele o tempelo ya Nwaphongo. Pho banga toli tempelo ya Nwaphongo oli na bomoo. Eli nde bo wawo yo Nwaphongo obokye: «Namoba onte ya be, na motambula na be, namoba Nwaphongo wa be, emba bée bamoba bato banga». ¹⁷ Yango mena Nkolo Nwaphongo kawo na bato bée yokye: «Mana onte ya bato baabe, saba elele yonyo na be, sakuma mbolo ya sokoto, emba nga na moeyamba. ¹⁸ Namoba ango wa bèe, emba

bèè wa moba bana banga, ebe bampele ebe ba babasi. Kyewo Nkolo Ekambambasi.»

7

¹ Pho Nwaphongo alolakyela babona, bande na nga ba lozingo, tomikunyole na bobo bosō pha nzoto na pha molimo, tomilenza o ibutwa baakolo bato ba bosantu na boilakye Nwaphongo.

Nkyisa ya Polo

² Oloyambe o mandondo ma bèè, toloika kyela moto bobo, toloika bungya moto monomo, toloika kosa moto. ³ Saumunya obokye nawo babona pho ya iyewole na bobo. Eli nde bowa ewole nga obokye toezingye na boikye na bo o iwa na bo na bomoo. ⁴ Sili na ziko mi bèè, nali na lolendo pho ya bèè. Onte ya mampasi ma banga maso, si phembe, natonde na nkyisa. ⁵ Pho na wakoma banga o Makedoniya, toloikazwa na njwana imbele wa iyema, nde minyoko na minyoko, toloika baa boso na bato, na boilakye o mandondo. ⁶ Kasi Nwaphongo okokuya bato baaphembi, alokuye na ikoma sa Tito. ⁷ Teli nde pho ya bokomakye phe, kasi na pho aloimola ndengye eya mokuya bèè. Aloimola na phowa ya bèè ya ikula nvene, na ngongo ya bèè pho ya maphoo maabe malekana, na phowa ya bèè ya inzambelela. Yango mena nkyisa ya nga ilekyi bonene. ⁸ Naebe obokye mokanda njwa ekome-laka nga njwa ephe ngongo, sikuli baa na ngongo pho ya lowoo me. Naokyi ngongo wa wene nga obokye mokanda me njwa ephokye ngongo nde

pho ya ηwana imbele mokuwe. ⁹ Kasi inwanwa eye na sepele pho nakoma mokanda mamuna. Si sepele pho ya obokye naephe ngongō. Nasepele pho ya obokye wabaka na ngongō pho ya lowo loobe lakyela b̄εε, emba yango mena wamba boongye mandondo. Ngongō ya b̄εε yabaka nde bowazingaka Nwaphongo pho obongye mandondo. Yango mena toloika ekyela bofe na mokanda m̄ε. ¹⁰ Pho ngongō ekyeute na ηwango ηwa Nwaphongo, kyetome moto ibongya mobesi momokambe o lobiko; ngongō ndengye mena toloime na yango. Kasi ngongō ekyeute na maumunya ma mokyisi mumu, kyetome o iwaa. ¹¹ Kyeka inwanwa eye mbano ya ngongō ya b̄εε bowazinga Nwaphongo, Kyeka ndengye emambye b̄εε, kyeka bookomiwele b̄εε obokye tokyele masumu, kyeka boomengyi b̄εε na mapho malekana, kyeka boile b̄εε, kyeka phowa ya b̄εε ya ikula nvenε, kyeka boozingye b̄εε ikyela ikyizingye Nwaphongo, kyeka bozingye b̄εε iphe okyesi bofe etumbu. Oteye na ndengye iso obokye toika ba na lowo i lowo lalona. ¹² Bo na ekomelaka mokanda mamuna, teyabaka mapho ma moto owa kyela bofe, naa pho ya moto owa kyela b̄εε bofe. Kasi yabaka nde pho ya obokye oefe na bolaa o boo pha Nwaphongo imiambya sa b̄εε pho ya banga. ¹³ Yango mena mobuyise ηwa b̄εε molokuyee. Teebe nde ikuya na ikuya, tokulizwa nkyisa ilekyi boikye na iwene Tito na nkyisa pho ya ndengye eyabaka b̄εε ne na bolaa. ¹⁴ Wa motoma nga oka b̄εε naekumisa o boo phe. Inwanwa

eye toikyi mpe sɔɔ. Maphɔɔ masɔ mawɔ banga na bɛɛ, mali pheɛ. Ikumisa saaekumisa banga o boo pha Tito sili sa pheɛ me, wakyelama nde bomɔ. ¹⁵ Yango mena phowa ye phɔ ya bɛɛ ekuli leka boikye wa umunya yo ndengye eya motosa bɛɛ basɔ na ndengye eyamoyamba bɛɛ na bolaa, na botosi bosɔ. ¹⁶ Nasepele phɔ nakokyi iyelemela i maphɔɔ masɔ.

8

Baphalanga baambya bɛɛ phɔ ya ba anosi ba Yelusaleme

¹ Bande na nga, tozingye obokye oebe bolaa pha kyela Nwaphongo phɔ ya baanosi ba Makedoniya. ² Onte ya mampasi maikye mazwaka bɛɛ na bolaa pha bɛɛ, kasi babaka na nkyisa nzikye, yango mena bambyaka baphalanga baikye phɔ ya etoma ya Nwaphongo. ³ Nawene na miyo, bambya na makokyi ma bɛɛ na ileka, makokyi ma bɛɛ nde na phowa ya bɛɛ mampenza, ⁴ Balobɔndelekye, bamba wɔ na banga bɛkye tobaphe nzela ya iangana na banga mi lowɔ me, phɔ na bɛɛ basungye bato ba Nwaphongo bali o Yuda. ⁵ Yakyela be, yaleka ya umunyaka banga phɔ ya be. Bataka maambya phanza na Nkolo Yesu. Emba bamba ya mambya na banga me bo wazingaka Nwaphongo. ⁶ Yango mena, toongyi na Tito o bokye, aya unva etoma elaa eya tataka yo oka bɛɛ. ⁷ Phɔ oli na maphɔɔ masɔ: Ianola, yela ya iwɔɔ, boebi, imambya na lozingo bo waeteya banga, baa nana ngɔlu ikye mi lowɔ lolo. ⁸ Siephe mitindo; kasi bo na wɔ na bɛɛ, na

imiambya sa bēbi, na ephē nzela ya iteya laakolo lozingo na bēbi. ⁹ Pho koebe bolaa pha lokyela Nkolo wa banga Yesu Klisto; iyo owabaka moto wa ezwele, amibuya mobola pho ya bēe, pho na bobola phe, bēe obutwe bato ba ezwele. ¹⁰ Yango mena na ephē maumunya ma nga mi lowo me, ebongyi na bēe ilendendala, bēe babaka bato ba oboo ba izwa maumunya maamana mbula eelekaa, na ikana imakyelela. ¹¹ Kasi unwanwa eye, unva ikyela etoma me. Oeyunve iyekyela na ndondo yonyo bo waekanaka bēe, na makokyi mali na bēe. ¹² Pho bokobambya na ndondo yonyo, Nwaphongo kaanole ikabo siiambya we kokokana na ili na we, kasi na iteili na we phe. ¹³ Teli obokye nakpe mampasi ma bato bayoko nambe ephisa mango, pho bēe babe na bolaa, bēe owene mpasi, kasi eli nde obokye bēe baso obe nde ndengye yonyo. ¹⁴ Unwanwa eye, oli na mbolo nzikye emba okokyi isunga bēbi baakambi. Pho mokolo nwa mokamba bēe, bo bēe babe na mbolo nzikye, na bēe bamosunga me. Na ndengye mena wamokokana. ¹⁵ Nde bowakoma bēe o buku pha Nwaphongo obokye: «Owa ongoko mbolo nzikye, wa za bēe tebaika ikala na epkele. Baongoko mbolo ndambo, bazee nana boikye me.»

Tito na bēbi ne

¹⁶ Nwaphongo akumame pho akyesi obokye Tito amiambya mi bēe bokomiambya banga. ¹⁷ Tito aanosi yaa moongaka banga, ambakula miambya nde na phowa ye mampenza na iyaa oka bēe pho ya iya esunga. ¹⁸ Tomotome na

nwebi mosuu, moto me, mangomba maso ma baanosu basepele ne, pho kateya Simo Elaa na bolaa. ¹⁹ Na pho, mangomba maso ma baanosu bamooloko pho akye na banga o imbanga sa etoma eya ngolu eya lophe Nwaphongo pho ya nkyemo ye na pho ya iweninya ndondo elaa ya banga. ²⁰ Tokyele na ndengye iso obokye bato sa lowole na bofe na ndengye ekyekelele banga baphalanga baikye ndengye eye. ²¹ Tolukye ikyela bolaa, teli nde o miyo ma Nkolo kasi na o miyo ma bato. ²² Tofatomi na nwebi na banga mosuu, mbala nzikye mi maphoo maamumekye na banga, towene obokye kamiambya. Inwanwa eye kakule miambya na koleka pho bee komikambe na bolaa. ²³ Pho ya Tito, iyo ali nwebi na nga owa lozingo na owa etoma onte ya bee; kasi pho ya bato babale bayoko baye ne, bali batoma ba mangomba ma baanosu, bambe nakyela pho ya nkyemo ya Yesu klisto. ²⁴ Weninya obokye kobazingye phele. Pho mangomba maabatomu, bawene obokye toesambe na phele.

9

Isungyi pho ya bebi

¹ Tewali ntina pho ya obokye nakule ekomela pho ya lowo lokyekyi isungyi sa baanosu ba Nwaphongo bali o Yelusaleme. ² Pho naebe obokye, bee oli na phowa ya ibasunga, namba na ekumisa o miyo ma bato ba Makedoniya, ngakye: «Bebi ba Akaye baunva mibongya iambya banda mbula elekaa». Yango mena bato baikye ba

Makedoniya babuto imiambya pho ya ndakisa ya b̄ēe. ³ Inwanwa eye na etomele Tito na bebi ne pho itata saa etata banga mi lowo me, sango saba saa phaa; na zingye obokye o mibongya bowawoko nga. ⁴ Bo phe, bo nga na bato ba Makedoniya toesi om̄o, toloombi ya ezwa o mibongye, tomobaa na sōo, pho toetataka obokye b̄ēe waunva mibongya, kasi sōo eyaka b̄ēe ya moleka. ⁵ Yango mena, nawene obokye esengyesi obokye nawo na bebi babana bayee phanza pho ya ilengyele makafo ma b̄ēe bo wakanaka b̄ēe. Emba bo umbo imilengyele, yamoweninya obokye b̄ēe koambya na ndondo yonoyo kasi na mandondo mabale phe.

⁶ Imunya naino, obokye moto okophikye na bokyikyī, kanoko na bokyikyī. Okophikye na boikye kanoko na boikye. ⁷ Ebongyi obokye moto na moto akabe bokani yo. Yango saba na imiima, na na ietomisa na bokusi. Pho Nwaphongo kazingye moto okokabe na nkyisa. ⁸ Nwaphongo ali na makokyi ma iephe mbolo ndengye na ndengye pho obakye nkolo iso na mbolo isengyesi na we pho ya isunga bitoma biso bilaa. ⁹ Eli bo wakoma b̄ēe o buku pha Nwaphongo obokye: «Moto omolaa kakabele babola na boikye, bolaa phe pha mokoko pho ya bobele na bobele.» ¹⁰ Eli Nwaphongo okophe bato mumboto nwa iphika na ntoma ya iza. Amoephe na b̄ēe mumboto, aamobuya nwikye pho ophokye bato baayoko me. ¹¹ Amoebuya bato ba ezwele, pho obakye imbele sis̄o kokabele bato; yango mena bato baikye bamophe Nwaphongo melesi pho ya

makabo maabaphe banga na nkombo ya bε.
¹² Pho etoma eya ikabela bato baakaya, teli nde pho ya isunga baanosi ba Nwaphongo kasi kyesepelela na Nwaphongo pho bato baikye bamophe melesi. ¹³ Waamokamwa bεε na ngambo ya etoma ya bεε, bato baikye bamokumisa Nwaphongo pho ya botosi boweninya bosembo pha bεε o Simo Elaa ya Klisto, baamokumisa me pho ya ngolu ekyebakabele bεε, na bato basuu mbolo ya bεε.
¹⁴ Wamowene bεε ngolu eyaephe Nwaphongo, bamobondele pho ya bεε na lozingo loso.
¹⁵ Tophe Nwaphongo melesi pho ya ikabo sa lophe yo, silekyi makabo maso.

10

Polo kalimbole etoma ye ya botoma

¹ Inga Polo, nga mampenza naongye na bεε na ndondo elaa nana boboto pha Klisto, kanga okowo bεε bεkye: Nabe moto wa bose wabe nga na bεε elele yonyo, kasi moto wa nkamba wabe nga itakye na bεε; ² Naebondi; santoma obokye nateya nkamba ya nga waamoya nga oka bεε, pho nakane iteya nkamba me na bokusi bosoka bato baumunya obokye inga na bengye nde mapho ma bomoto. ³ Phele, toli bato, kasi tolonwane na ndengye ya bomoto. ⁴ Binwanele binwanele na banga tebaika uta na bato, kasi eli binwanele bikusi ba Nwaphongo, pho ya inyangole bilele biso biimibombe banguna. Tonyangole maumunya maabe, ⁵ na lolendo loso lokatele bato ieba nzela ya Nwaphongo. To

kangye maumunya maso pho ya obokye matosa Klisto. ⁶ Waaloweninya b̄e obokye kolotosa, toli phenephe iphe bato batebalotosa etumbu. ⁷ Kokyekte nde mapho mawenene o ibanda; bo moto monomo kawo obokye ali moto wa Klisto, aebe obokye na nga nali moto wa Klisto me. ⁸ Pho sikokyi ioka so nabo namitati, na bokonzi pha loophe Nkolo, bokonzi boli na ntina ya iekuya kasi ienyangola phe. ⁹ Sizingye obokye na eiyisa na nkanda ya nga. ¹⁰ Pho kyeka bokowo b̄e: «Nkanda ya Polo kyilozokya o mandondo; kasi wabe yo na banga elele yonoyo tabe na bokusi, na mapho me mali nde phaa.» ¹¹ Kasi moto okowo babona aebe na bolaa obokye ndengye eekyekemele nga nkanda na itakye, namokyela nde bomo wa moba nga na b̄e elele yonoyo. ¹² Pho banga etelomimekye na bato baayoko, baamiwene obokye b̄e bakoka. Bali bibubusi, mobesi nwa b̄e bamokpe ndokolo mumekyele, bambe mimeka na nwango. ¹³ Pho ya banga, tomitate nde na etoma eya lophe Nwaphongo. Etelomitate na lowo losuu. Etoma eya lophe Nwaphongo eli ya iyaa na oka b̄e me. ¹⁴ To loikyileka mandelo nde bo ebakyi obokye toloikyileka yaa oka b̄e, toekomesi nde phele bato ba o boo oka b̄e na Simo Elaa ya Yesu Klisto. ¹⁵ Yango mena, tolomitate na bitoma bakylela bato basuu. Kasi tozingye nde obokye ianola sa b̄e sikole, pho etoma ya banga onte ya b̄e ekole me, kasi nde o mandelo maalomekyela Nwaphongo. ¹⁶ Sima, tokokyi ikyenimola Simo Elaa o nkyisi ili itakye na b̄e, ili naino saeyoka.

Emba etolomitata na etoma eya kyela bato basuu. ¹⁷ Kasi bakoma o buku pha Nwaphongo obokye: «Moto okozingye imitata, amitate nde na maphoo makyela Nkolo.» ¹⁸ Pho Nwaphongo taanole moto okomitata yo mampenza, kasi nde yo oko sambe Nkolo.

11

Polo na batoma babole

¹ Naongye na b̄εε okangakye mandondo, onde nawo ndokolo moyeye (moto wa ηwaa). Nde phele otaa kanga mandondo. ² Nali na zuwa pho ya b̄εε, nde booli zuwa sa Nwaphongo, nakane iyelongya na molo m̄on̄om̄o, molo me eli Klisto. Na zingye iyeteya o boo phe ndokolo nḡond̄o oli naino sa ebaa nzoto ya lele. ³ Kasi koebe ndengye eya kosaka nzoo Ewa na malondo me mabe. Na ile, imb̄ele sisuu Molemba akokyi iya bunzinya maumunya ma b̄εε maalaa pho b̄εε sakula zinga Klisto na ndondo ȳon̄oȳo. ⁴ Pho bo naweni obokye moto mosuu aesi ya eteya Yesu mosuu okyese na owa eteyaka banga, b̄εε wa moanola. Koanole Bolob̄o bokyese na Bolob̄o pha zwaka b̄εε na Simo Elaa ekyese na eya eteyaka banga. ⁵ Naumunya obokye bato babangye b̄εε obokye batoma banene, tebandekye na ná ekpele ȳon̄oȳo. ⁶ Na bosili na yela ya iw̄o, kasi nali na boebi. Mbala nzikye naba naeweninya phango na maphoo ndengye na ndengye. ⁷ Waeyimolaka nga Simo Elaa ya Nwaphongo, sikaka eonga ekpele. Namiuyaka o boo pha b̄εε pho b̄εε obutwe bato banene.

Babona nakyelaka bofe? ⁸ Naanolaka iphutama na mangomba ma baanosu ba Nwaphongo masuu, nabaka nabikye nde na b̄εε pho ya iesunga. ⁹ Imbele saabaka nga oka b̄εε, sikaka baa ephesi ya moto wabaka nga na masengyesi, pho b̄ebi bautaka o Makedoniya banzelelaka na mbolo iso ya sengyelaka na nga. Sikaka zinga ibaa ephesi ya b̄εε, n̄aa milowo ye. Na moikala ibaa nde bom̄o. ¹⁰ Nawo na bosembo pha Klisto boli onte ya nga ngakye: O nkyisi ya Akaye iso, moto na monomo etaandomya. ¹¹ Na wo babona pho ya'ye? Pho obokye siezingye? Nwaphongo kaebe obokye na ezingye. ¹² Ikyikyele nga na moikala ikyela nde bom̄o, pho obokye batoma ba bole babana b̄εε sazwa nzela ya imitata obokye bakyele etoma nde bokyele banga. ¹³ Bato me babana bali batoma ba bole, baibi, bakatele bato obokye bali batoma ba Klisto. ¹⁴ Kasi teli lowo la ikamwa, pho Molemba yo mampenza kakate obokye ali anzelu owa moo. ¹⁵ Tekuli ba na lowo laikamwa bo bato baetoma; b̄εε bakate obokye bali bato ba etoma ba Nwaphongo owa bosembo, o mokolo nwa suka, bamozwa etumbu ekokyi na bitoma ba b̄ε.

Mampasi ma Polo o etoma ya botoma

¹⁶ Nakule wo ngakye: Moto monomo saumunya obokye nga na yeya (nga nali na n̄waa), kasi bokoumunya bom̄o, anola obokye na yeya pho nakute mitata n̄wana bokyii me. ¹⁷ Bo na mitate, siwo bozingye Nwaphongo, kasi ndokolo na yeya. ¹⁸ Bokomitate bato bayoko mi maphoo ma mokyisi, na nga namitata nde bom̄o.

19 Bèè bato ba baakolo malondo, komengyele ianolela bato ba yeya! 20 Koanole obokye bée baebuya baombo ba be, ba ebololo mbolo na malondo, ba etiyole, baewande o maboo. 21 Naokye soo ya ilowo, toloikaka leka bokoo pho ya ikyela ndengye mena! Kasi wa mekye bebi imitata nawo ndokolo na yeya, nakokyi imitata na nga me. 22 Bée bali Ba-Ebele? Na nga me! Bée bali bato ba Iisalayele? Na nga me! Bali bana ba Abalayama? Na nga me! 23 Bali bato ba etoma ya Klisto? — Namowo ndokolo moto owa yeya — Na balekye, nawene mpasi o etoma ileka be. Nanyoloko mbala nzikye o boloko ileka be. Bato banvandaka na boikye ileka be, nabaka mi makama ma iwaa mbala nzikye ileka be. 24 Bayuda ba nvandaka phimbo mako maato na ibuwa mbala itano, 25 bakonzi ba Baloma bambinda phimbo mbala iyato, bamaa mabanga mbala yonyo, nazinda na masuwa mbala iyato, nakyela mokolo mobimba o maa, na moo na mokolo. 26 O mabanga ma nga nazwaka makama ndengye na ndengye; makama maa vato na maa masuwa, makama oka baibi, makama oka bebi na nga Bayuda, oka bato batebali Bayuda, na oka bebi na banga ba bole; makama onte ya nkyisi inene na o mabokye. 27 Na wenekye mpasi na bitoma biikusi. Mbala nzikye sikaka lala ebuu. Na waka na nzala nana phowa ya maa, imbele siyoko sibaka nono na ekpele ya iza. Nazangaka na etobu, na nyokomo na ná mpiyo. 28 Mampasi masuu malii kasi sii matangye. Maumunya ma nga ma mokolo na mokolo mali pho ya baanosi ba

mangomba maso. ²⁹ Moto monomo bo aphembi o nzela ya Nwaphongo, na nga na phembe me. Bo moto monomo akaa o isumu, wankyele mpasi ikye o ndondo. ³⁰ Bo ebe obokye na mitate, na mitata na bokoo pha nga. ³¹ Nwaphongo, ango wa Nkolo wa banga Yesu, ookokumbele bato nkolo iso, kaebe obokye siikate. ³² Wa baka nga o Damaseke, mokonzi o munene wa mokyisi me yabaka Aletasi, mokonzi monomo abaka o se ye. Mokonzi me, akyekye mikyela batuluku o bibonga biso ba mokyisi pho ba nzakya. Mokyisi me nwalungamaka na ekuka. ³³ Kasi baanosi ba Nwaphongo bamba nyosa mieluba enene, bamba ya ntokolo o fenetele eyabaka o ekuka, nono wa nzuya bee o nze. Nono waalota nga.

12

Polo kamitate na mandoto me

¹ Esengyesi obokye na mitate, na botebe bolaa, kasi nalukye iwoo unwanwa pho ya mandoto na maphoo maanveninyaka Nkolo. ² Naebe moklisito monomo, owa baaka o ikolo, elekaa lolu mambula iko mbuka manee, (siebe naa abaaka o ikolo phele naa yabaka ndoto, Nwaphongo yo mampenza kaebe). ³ Phele, naebe obokye Nwaphongo akyende na moto me o Paladiso. (Nakule wo ngakye, siebe naa abaaka o ikolo phele naa yabaka ndoto, Nwaphongo yo mampenza kaebe). ⁴ Omo aokaka maphoo matematokyi moto iwoo naa imekola. ⁵ Pho ya moto me namitata, kasi pho ya nga, namokyela

mawala ma nga nde o bokoo pha nga. ⁶ Bo nazingakyi imiotata nde sikyesi ndokolo moto wa njwaa, pho nde nawo maphoo; maa phele. Kasi nale imitata pho siibenele obokye bato babee na maumunya manene mi nga koleka maphoo mawene bee na maokye bee pho ya nga. ⁷ Yango mena, pho nga satonda na mawala mimapho ma nveninyaka Nwaphongo, Nwaphongo ampe bolosi bokusi ndokolo toma ya Molemba pho ya invanda na inkatela pho nga satonda na mawala. ⁸ Nabondelekye Nkolo mbala iyato pho ya obokye ambikya na bolosi me. ⁹ Kasi yo amba ya ambuyisa yokye: «Ngolu ya nga ekokyi na we. Pho mwiya njwa nga momiweninya oka moto ootoli na bokusi». Yango mena nasepele nde imitata na bokoo pha nga, pho mwiya njwa Klisto mobee mi nga. ¹⁰ Yango mena nasepele bokoo pha nga, bo bantosi, bo na kambi, bo banyokosi na bo banveninye mpasi pho ya Klisto. Pho imbele sili nga na bokoo, eli nde sango sili nga na bokusi.

Iila sa Polo pho ya ingomba sa Bakoliti

¹¹ Nawo ndokolo na yeya, kasi eli bee bato bazingye bomo. Pho esengyelakyi obokye bee onzambebele. Pho na bo sili na ntina, bato babangye bee batoma banene tebaandekye. ¹² Bilembo biweninya obokye nali owakolo toma bakyelamaka onte ya bee, bee koebe bowabaka nga nakangye motema mi maphoo maso, koebe na bilekyesako ndengye na ndengye ba weninyaka mwiya njwa Nwaphongo. ¹³ Ekpele'ye eyakyela nga o mangomba masuu

eteyaika nga kyela oka b̀̀̀̀? Naebe nde lowo lonolo, obokye sika anola obokye onzeya. Indimbisa na bobbe pha ekyela nga. ¹⁴ Eye ya moba mbala ya nga eya iyato iyaa oka b̀̀̀̀, na mbala me esi anole obokye na zee ntoma ya b̀̀̀̀, nalukye nde b̀̀̀̀ kasi ntoma ya b̀̀̀̀ phe. Eli nde boli bana na baboti ba be. Teli bana baazeya baboti kasi eli nde baboti baazeya bana. ¹⁵ Pho ya nga, namoba na nkyisa ya ibungya iso ili na nga, na imibungya nga mampenza pho ya b̀̀̀̀. Bo nga na ezingye na boikye babona, b̀̀̀̀ wa munzinga bontee? ¹⁶ Wa moanola obokye sikaka baa ephesi pho ya b̀̀̀̀. Kasi bato bamowo obokye, nga Polo moto mobe, na yaekpela baphalanga na boole. ¹⁷ Onte ya bato batomaka nga oka b̀̀̀̀, moto nza owa toma nga obokye ayaekosa pho ankpele baphalanga? ¹⁸ Natomaka Tito na nwebi monomo okoebe b̀̀̀̀ obokye bayee oka b̀̀̀̀. Emba Tito aya ekosa pho aekpele baphalanga? Banga ne toloika baa na maumunya ndengye yonoyo? ¹⁹ Tee nono unwanwa eye, b̀̀̀̀ koumunya obokye nalukye nzela ya imilongya o boo pha b̀̀̀̀? Teli bomo! Towo nde o boo pha Naphongo bozingye Klisto. Bande na nga, nambe wo na b̀̀̀̀ maphoo maso mamana, pho tozingye iyesunga pho obokye okole o nzela ya Nwaphongo. ²⁰ Naile obokye imbele sa mokoma nga oka b̀̀̀̀, naya ezwa na mozalesi nwa moba sa nsunga naa nwaka nga sa esunga me. Naile obokye toko na zuwa, yoo na iwelana, itolana, iyono, mawala na ikyemikyela mobulu ibe onte ya b̀̀̀̀. ²¹ Naile obokye imbele

samokula nga yaa oka b̄èè, Nwaphongo wa nga sa mpe s̄ō o bōo pha b̄èè, emba na motonda na nḡonḡo ph̄o ya bato b̄akyeleka masumu kalakala, tebambe nale ikyela maph̄ōo maa s̄ō, bondumba na maph̄ōo mabe ndengye na ndengye makyelaka b̄e.

13

Low̄ōo laa suka

¹ Eye ya m̄oba mbala ya nga eya iyato ya iyaa oka b̄èè. Bo wakoma b̄éè o buku pha Mibeko obokye: «Batene bolombe bookyī manzoka mabale naa maato makyéè mun̄ok̄o m̄on̄om̄o.»

² Nali na low̄ōo lon̄olo la iw̄ole bato b̄akyeleka masumu na b̄èè bas̄o m̄e. Naunva ew̄ole low̄ōo m̄e imbele sabaka nga oka b̄èè mbala eya ibale, na uñwan̄wa eye boli nga itakye, nakule butolela low̄ōo m̄e ngakye: Mbala eya sima wamoya nga oka b̄èè, esiokye na moto m̄on̄om̄o nḡonḡo. ³ Ph̄o kozingye naeteya obokye Klisto kaw̄o o mun̄ok̄o ñwa nga, walow̄en̄e. Iyo tali na bok̄ōo oka b̄èè, kasi kateya bokusi phe onte ya b̄èè. ⁴ Nde phele, azangaka bokusi imbele sa mobakaka b̄éè o ikolo sa ekulusu, kasi uñwan̄wa eye ali na bom̄ōo ph̄o ya nwiya ñwa Nwaphongo. Na banga tozangyi bokusi ndengye eyazangaka Klisto, kasi wamow̄en̄e obokye toli na bom̄ōo boli n̄e, ph̄o mwiya ñwa Nwaphongo ñwa banda ikyela na banga onte ya b̄èè. ⁵ Omimekye b̄èè mampenza booli onte ya ianola. Omimekye! Tooebe obokye Yesu Klisto ali onte ya b̄èè? Wanaka imimeka m̄e siloekpenele. ⁶ Kasi naumunya

obokye wa moeba obokye imimeka me tesiikiyi loekpenela. ⁷ To bondela Nwaphongo obokye b̄e sakyela n̄n̄n̄ bofe b̄n̄b̄, tololi na phowa ya imilongya, kasi tozingye obokye b̄e okyele bolaa, na bo banga toloikiyi longa. ⁸ Pho tolokokiyi itemele bosembo pha Nwaphongo, kasi tosengyesi nde ikyela ili phele. ⁹ Tokumbe imbele sili banga na bokoo emba b̄e na bokusi o nzela ya Nwaphongo. Lowo loobondela banga Nwaphongo loli obokye b̄e obe bato balaa mpenza. ¹⁰ Yango mena, naekomesi babona o boo pha nga iyaa oka b̄e, pho waamoya nga oka b̄e, nga saya eph̄e etumbu na bokonzi pha mpe Nkolo, bokonzi me boli na ntina ya itomba ingomba sa b̄e, kasi pho ya isic̄o phe. ¹¹ Kasi unwanwa eye bande na nga, oikala na bolaa. Luka ikyela bolaa, kuyinyaka b̄e na b̄e, ookanaka onte ya b̄e, baa na ná bose. Emba Nwaphongo owa lozingo na owa bose amoba na b̄e. ¹² Obeyinya, ombe na yambana. Baanosi ba Nwaphongo bali wawa baelongosi. ¹³ Le obokye ngolu ya Nkolo Yesu Klisto, lozingo la Nwaphongo, na isungyi sa Bolob̄o Bosantu ibee na b̄e bas̄o.

xxx

Sangola Eenyakune

Lobala: Sangola Eenyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563